

מדה כילד חסר ויטמינים (בין השאר קיימת אפילו שיטת ריפוי על ידי הר-עבה).

מניעת הצפיפות

בקיצור, בדינו האפשרות להתנגד למחלה לא על ידי השמדת גורמי המחלה או על ידי ההשתמטות משלי-חיה הזעירים והמסוכנים, הרי שלפחות על ידי התנגדות. גם שמשרד הבריאות לא נקט בצעדים אחרים, וזה מתוך הנחה כי ההיגיינה וההימנעות מצפיפות מסייעות למניעת התפשטות המחלה. משום כך נאסרה הרחיצה בים בתל אביב, מקום של צפיפות איננה, וכן נאסרה הרחיצה בבריכות על כל ילד למטה מגיל שש. כפי הנראה יאסרו גם קיטנות בקיץ זה, וזה כדי למנוע מגע בין ילדים מחלקי מדינה שונים, שביניהם עולים להמצא נושאי הוירוס. הגם שהם עצמם אינם חולים במחלה.

"מלחמה פסיכוגנית"

צעד נכון נעשה על ידי משרד הבריאות בזה שהחליט לא לנקוט בשום פעולה שאיננה הכרחית והעלילה רק להוסיף לבהלה. אכן נראה, כי כבר עתה נמצאים אנו בשלב כזה באשר צירוף הגורם הפסיכולוגי למלחמה במחלה חשוב לאין שעור. אין גם כל יסוד להנחותיהם של אנשים רבים, כאילו הוונת כאן משהו על ידי האחרים לבריאות העם. ואף פעם אולי לא היתה האשמה על חשבון שר הבריאות שלנו על "העדר יחס" לבעיה מחוסרת כל יסוד בשאלה ציבורית חשובה זו: משפחתו של השר היא אחד הקרובות של מחלת השיתוק, באשר אחד מבניה חלה בה עוד לפני שנים. אשר עומד לפנינו עתה הוא איפוא: לא לשים לב לשמועות ולא להכניע להלכי רוח. לעומת זה כדאי ורצוי להשקיע הוראות הרופאים, שהרי מכל מקום אין בהן כדי להזיק.

עצבים במלחמה

חיילים קרביים שראו מקרים של הלב והתמוטטות עצבים בחזית תמהו לא פעם אם הם "נפגעים" חולים באמת או אם רק מעמדים הם פנים כדי להשתמט מן השרות הקרבי. חוקר אמריקאי -- ד"ר לותאר קאלינובסקי -- עונה עתה על שאלה זו אחרי מחקר מקיף: לא סעי' רת הקרב היא הגורמת ל"התמוטטות" העצבים, אלא רחמיו של החייל על עצמו והידיעה שמאחרי הקיום יזכה לאהדה. גורם חשוב הוא השנאה שהחייל הקרבי רוחש ל"ציביליס", הנהנים מחייהם שעה שהוא מסכן את עורו. כהוכחה לתיאוריה זו מצטט החוקר את דוגמת הצבא הגרמני שנסוג מטא' לינגרדא. בנסיגה זו לא היו כל מקרים של היסטריה -- מפני שהחיילים (בצבא המכותר) ידעו שאם יחלו יהיה סופם למות מקור או לנפול בשבי הרוסים. דוגמה שניה ניתנה ע"י הקרב על בריטניה -- באזורים המופצצים ביותר היו מקרי ההלם נדירים ביותר, מפני שלא היה לאן לברוח והנפגעים גם לא יכלו לצפות לפיצוץ.

מבין החיילים האמריקאים ששוחררו מן הצבא מטעמי נכות, 49% שוחררו מטעמים פסיכופאטיים. אלה קיבלו פניסיות ככל שאר הנכים (דבר המקובל גם אצלנו). ד"ר קאלינובסקי טוען עתה שעצם תשלום תגמולים למקרים פסיכופאטיים אלה גורם להמשכת המחלה, ושזו היתה מסייעת לוא הופסק חש-לום התגמולים.

אדי-רעל נגד סרטן

אחד הגאזים המרעילים שהוכנו למלחמת העולם השנייה אך לא נכנסו לשימוש היה גז המימן-החורל. במרוצת הזמן נמצא שגז זה, ההורס את תאי הגוף של האדם, יכול להרוס גם תאי סרטן, וזיקות מחושבות היטב של גז זה לתוך הוריד מביאות במקרים מסוימים בקלה רבה לחולי הסרטן, אף כי אינן מרפאות את המחלה. שיטה זו נתגלתה במקרה. חולה בבית-החולים בושינגטון קיבל כטעות זריקה כזאת לתוך וורידיו.

כך שהיא תכריז "אינני יכולה להיות מאושרת בארצי". וכך כותבת אמנית ישראלית, ילדת הארץ, בזמן שהיא זוכה להצלחה בחוץ לארץ, והקונצרט שלה נערכים בחסות הקונסוליה שלנו...

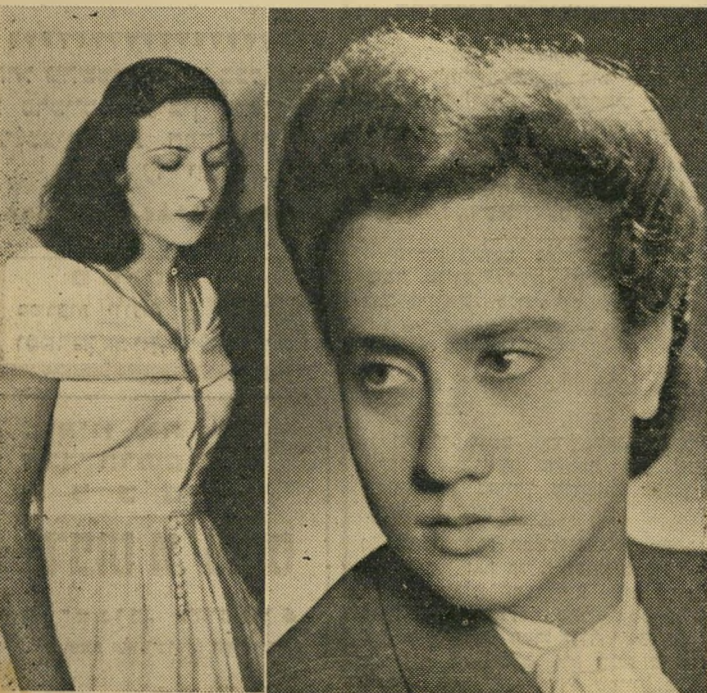
לולה חזרה מבוגרת

בחזרה לארץ אחר שנתיים הופיעה לולה גרנטמן בריסטל שלה בתל אביב בבטחון עצמי גדול בהרבה מזה שהיה לה (ולפחות הזכור לנו מהופעותיה כאן) בטרם באה במגע עם העולם הגדול. דבר זה בא ללמדנו בפעם המאה כי היחסים השולטים אצלנו רחוקים מלעודד את הצעירים בין האמנים. משום מה נוצרת בלבו של האמן המקומי, שגדל וחונן כאן, נחיתות. ואילו ידענו כי כולנו גדולים בארצנו, כי אז יכולנו להסביר את הדבר. אך הואיל ולא כן הוא -- ואין בזה בושה אם נציין כי גם בצרפת וגם באנגליה וגם בצ'כיה ואפילו בשווייץ המשעממת, חי מספר אמנים בעלי שיעור קומה שהוא לא פחות ממספר האמנים הראויים לשמם בארצנו -- יוצא כי מוטב לו לאמן הצעיר להרגיש קטן בין גדולים בחוץ לארץ מאשר -- נחות בין אחים למקצוע בארצו הוא...

יש אמת רבה באימרא: "אין נביא בעירו". והנה משום כך כדאי לכל אמן צעיר השואף לקריירה לבקר בארץ זרה (האמריקאים בישאל, היש ראלים באמריקה, וכך הלאה).

הופעתה של לולה גרנטמן עמדה בסימן התקדמות והתבגרות ועל הכל -- היתה זו כלל אותה פסנתרנית חיוורת והססנית שהכרנו לפני שנתיים. ומכיון שכל אמן יכול להראות רק חלק מיכולתו בשעת התרגשות ואי בטחון, יובן מה רב ערך ההתבגרות הזאת.

מלבד המוסיקליות הכנה של הפסנתרנית הגישה לנו אמנית המוכשרת מנה הגונה של "פנטומימה", שעלתה לפרקים אף על תנועותיו המשובות והרבות של גנחם (מקס) פרסלר, אולם שלא כדוגמת רוב המנצחים, לא היו תנועותיה אלה מעושות, באשר הן נבעו מהלב עם צלילי המוסיקה. יש גם כאלה הסבורים, כי התנועה והמימיקה בשעת הנגינה בפסנתר הן חלק מהאס-כולה הצרפתית, והרי לולה באה מ-צרפת.

פנינה זלצמן
אין נביאה בעירה

לולה גרנטמן
לא עוד הססנית וחיוורת